Errata Corrige Mro. Antonio Miruzzi

Kitba ta' Mro. Manoel Pirotta
DNESM (Lyon) [M.A.] Dip CNR (Lyon) [B.A. (Hons.)]
Hon VCM LFIBA CT, FVCM (Hons.) FTCL FLCM FNCM
LTCL LMusLCM LMusTCL (Comp.)

L-isem t'hawn fuq mhuwiex it-titlu ta' xi biċċa mużika sagra jew xi marċ funebri. Huwa biss isem li jiena qed nagħti lill-artiklu tiegħi li fih nixtieq nikkoreġi, inbiddel, inżid jew innaqqas xi ħaġa importanti minn dak li diġà ktibt. Kif tafu, fl-artiklu tiegħi 'Ballabile' tas-sena l-oħra kont ktibt fit-tul dwar Mro. Antonio Miruzzi fl-okkażjoni tal-150 sena anniversarju minn twelidu. Inzerta li s-sena d-dieħla wkoll, l-istess surmast ser ikun qed jagħlaq 75 sena minn mewtu. Għaldaqstant ħassejt li għandi nibqa' nżommkom aġġornati fuq ħajtu u/jew ħidmietu għax ksibt biżżejjed prova li tmeri d-data tat-twelid tiegħu li s'issa dejjem emminna li kienet il-waħda t-tajba. Hajr b'mod speċjali lil Mons. Richard Borg B.A., Lic.D., Naxxari bħali, tal-informazzjoni li għoġbu jgħaddili wara riċerka li għamel fir-reġistru parrokkjali tal-Furjana fejn kien Arċipriet.

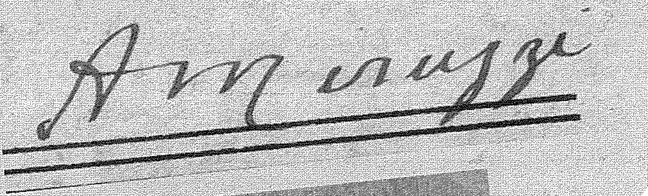

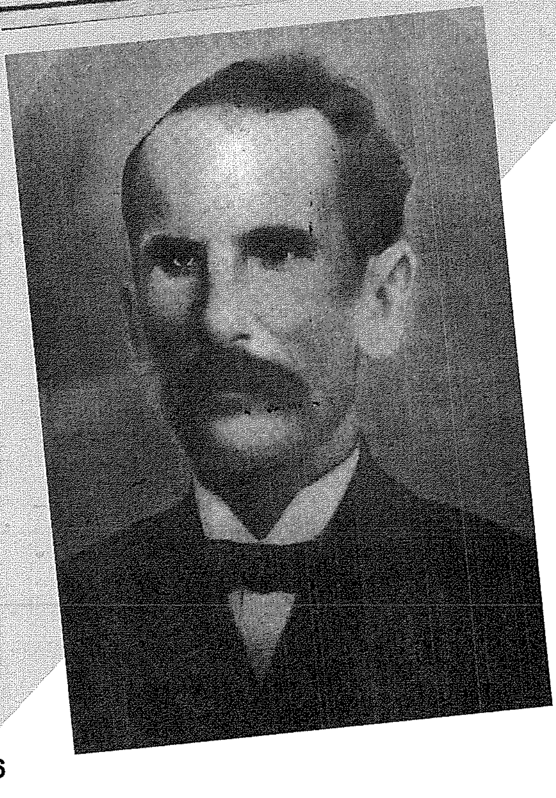

Kotba ewlenin dwar l-istorja tal-mużika Maltija bħalma huma Musica e Musicisti in Malta: (Saggio di Ricerche ed Appunti Storici) (Livorno: Edizioni dell' Archivio storico di Malta: Raffaello Giusti, 1932) ta' Dr. Ulderico Rolandi, Mużiċisti Kompożituri Maltin u Għawdxin tal-Bieraħ u tal-Lum (Giovanni Muscat, Malta 1951) u Dizzjunarju Bijo-Biblijografiku Nazzjonali (DOI, Malta 1960), it-tnejn ta' Robert Mifsud Bonnici, u The Great Maltese Composers - Historical Context, Lives, and Works (APS Bank Ltd., Malta 2016) ta' Joseph Vella Bondin, lanqas biss isemmuh.

Jidher li l-eqdem referenza għal Mro. Antonio Miruzzi nsibuha fil-ktieb ta' Robert Mifsud Bonnici, Ġrajja ta' Baned f'Malta u Għawdex - l-ewwel ktieb (Giovanni Muscat, Malta 1956) fejn isemmih b'ismu darbtejn: f'paġna 62, bħala l-'veteran Mro. Anton Miruzzi', u f'paġna 64 fejn jgħid li fil-każin tal-Banda Ġużeppina Hamruniża hemm ritratt kbir 'magħmul minn 75 bandist bl-uniformi b'Mro. Anton Miruzzi, ta' kobor ma hawnx ieħor bħalu, xogħol fotografiku ta' sengħa kbira tal-imsemmi fotografu J. Cassar tal-Hamrun.' Fi ktejjeb ieħor li kien ħareġ fl-1964 għall-okkażjoni tal-Ġublew tad-Djamanti tal-Għaqda Mużikali San Ġużepp tal-Hamrun (1889-1964), Joseph Mifsud Matrenza (1918-2013), l-istorjografu ewlieni ta' dis-Soċjetà Mużikali, kien kiteb artiklu twil fuqu li jġib l-isem ta' Is-Soċjetà Filarmonika 'San Ġużepp', Hamrun: Hamsa u Sebgħin Sena Hajja. Iżda, għad li Mifsud Matrenza kien jafu personalment għax spiss kien jieqaf ikellmu dwar il-ħajja mużikali tiegħu, ma jsemmi xejn dwar id-data li fiha twieled.

Min-naħa tiegħu, Mro. Michael Angelo Chircop ukoll kien kiteb artiklu mimli tagħrif fuq Miruzzi li kien deher fil-ħarġa ta' In-Nazzjon Tagħna, tas-26 ta' Jannar 1972 li jġib l-isem ta' Tifkira tas-Surmast A. Miruzzi. Iżda, għad li dal-artiklu kien

frott ta' intervista li Chircop kien għamel lil bint is-Surmast, żbalja meta niżżel id-data tal-10 t'Ottubru bħala l-jum li fih kien twieled Miruzzi. Mhux hekk biss, fl-istess artiklu Chircop kompla jżejjen l-affari billi jgħid li: 'Fil-ħajja ta' Miruzzi nsibu koinċidenza ma' surmast kbir Taljan, Giuseppe Verdi. Dawn it-tnejn twieldu fl-10 ta' Ottubru però Miruzzi fl-1867 (54 sena wara Verdi)'.

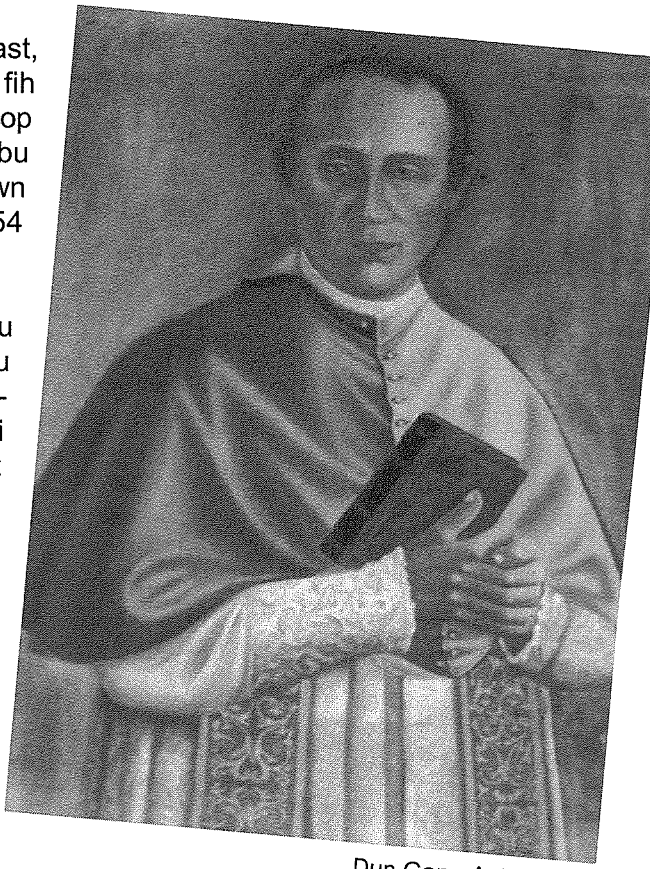

Dun Gann-Anton Vidal

Hafna snin aktar wara, Mifsud Matrenza, l-istorjografu ewlieni tal-Banda Hamruniża, kien ħa l-inkarigu monumentali li jikkompila ġrajjet dis-Soċjetà billi jiġbor l-informazzjoni kollha possibbli u jiġborha fi ktieb fl-okkażjoni taċ-ċentinarju mit-twaqqif tagħha - 1889-1989. Din kienet l-ewwel darba li dis-soċjetà mużikali qatt ħarġet ktieb storiku mimli bil-ġrajjiet glorjużi tagħha. Iżda sfortunatament għal darb'oħra fil-kitba tiegħu, l-awtur la jsemmi d-data tat-twelid u lanqas tal-mewt ta' Miruzzi meta ġie biex jikteb il-bijografija tiegħu. Ta' min jgħid li Miruzzi kien ġa ilu mejjet għoxrin sena meta nkiteb dan l-artiklu.

Jerġa' ħafna snin aktar wara, l-istess Mifsud Matrenza kien kiteb artiklu twil ieħor, Maestro Antonio Miruzzi: mill-Arkivju tas-Soċjetà, li kien deher fil-ktieb tal-festa ta' San Gejtanu 1994, pġ. 235-247, u li fih jagħtina saħansitra data ħażina meta jgħid li Miruzzi twieled fis-sena 1866. Tajjeb ngħidu li, din kienet l-ewwel darba li Mifsud Matrenza ġab id-data (żbaljata) tat-twelid ta' Miruzzi f'artiklu tiegħu fl-okkażjoni tal-ħamsin sena minn mewt il-kompożitur. Sentejn biss wara, Joseph C. Camilleri, fl-artiklu tiegħu, Is-Surmast Antonio Miruzzi, li kien deher fil-ħarġa ta' In-Nazzjon tat-Tlieta, 20 ta' Frar 1996, pġ. 22, ta' l-istess data ħażina meta ħa l-informazzjoni żbaljata mingħand Mifsud Matrenza. Xi tagħrif dwar Miruzzi jidher ukoll fil-ktieb tal-Kanonku John Ciarlò, 'La Valette' Soċjetà Filarmonika Nazzjonali: L-Ewwel Mitt Sena Storja (APS Bank Ltd., Malta 1994). Madanakollu, fit-tagħrif mogħti minnu f'paġna 57 ma jsemmi xejn dwar id-data tat-twelid ta' Miruzzi. Minflok, jagħti biss informazzjoni dwar xi ħatra li kienet ingħatat lil Miruzzi fi ħdan dis-Soċjetà kif deskritta fil-minuti tas-Seduti tal-Kumitat (1877-1902).

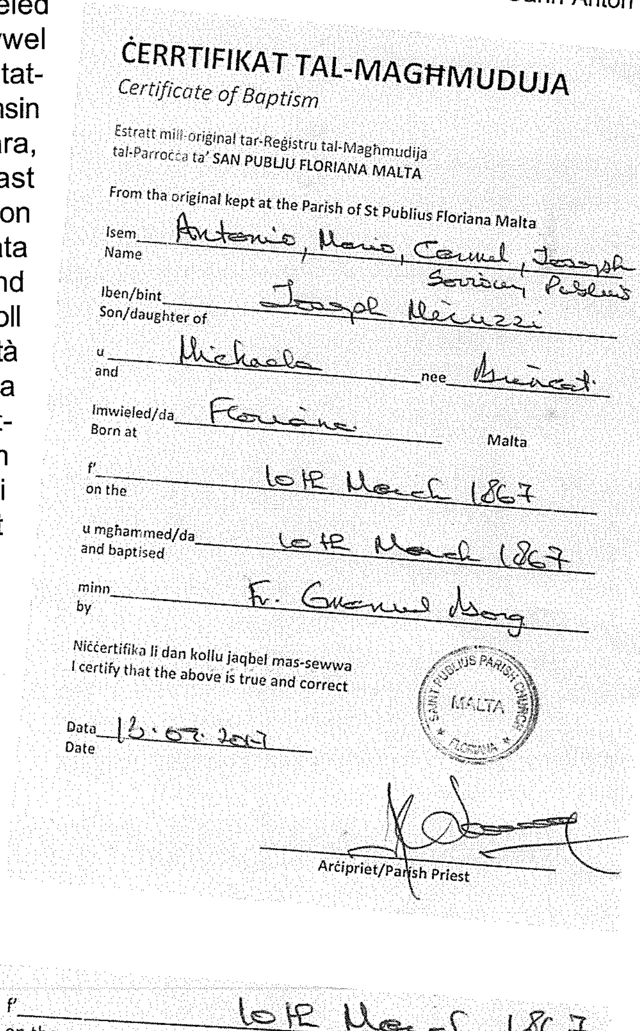

ĊERRTIFIKAT TAL-MAGĦMUDUJA
Certificate of Baptism

Estratt mill-original tar-Reġistru tal-Magħmudija tal-Parroċċa ta' SAN PUBLIJU FLORIANA MALTA

From tha original kept at the Parish of St Publius Floriana Malta

Isem / Name: Antonio, Mario, Carmel, Joseph, Saviour, Publius

Iben/bint / Son/daughter of: Joseph Miruzzi

u / and: Michaela nee

Imwieled/da / Born at: Floriana Malta

f' / on the: 10th March 1867

u mgħammed/da / and baptised: 10th March 1867

minn / by:

Niċċertifika li dan kollu jaqbel mas-sewwa
I certify that the above is true and correct

Data / Date: 13.07.2017

Arċipriet/Parish Priest

f' / on the: 10th March 1867

Kitba oħra twila u riċerkata kemm jista' jkun fuq ħajjet u ħidmet Miruzzi nsibuha fil-ktejjeb Erbatax-il Profil ta' Mużiċisti Għawdxin, Maltin u Barranin (Għawdex 1998), paġni 22-7, tal-awtur Għawdxi Grazio Anton Grech. Meta ġie biex jikteb profil ta' Miruzzi, Grech jidher li qagħad mhux ħażin fuq l-informazzjoni tal-1972 mogħtija minn Chircop fosthom, id-data tat-twelid. Iżda, għad li f'waħda mill-postilli jikkonferma li did-data hi l-waħda korretta skont iċ-ċertifikat li kien inħariġlu mir-Reġistru Pubbliku ta' Malta: Att tat-Twelid Nru. 1040/1867, ma neskludix il-fatt li bi żvista Grech tfixkel ix-xahar minħabba

li kulħadd iniżżel dejjem l-10 t'Ottubru. U jekk żball isir darba, ir-reperkussjonijiet tiegħu jibqgħu. Tant hu hekk li, meta ġie biex joħroġ il-ktieb l-ieħor tiegħu Ġrajjiet is-Soċjetà Mużikali u Filarmonika 'Leone', Għawdex: Għeluq il-150 mit-twaqqif (Bonnici's Press, Malta 2012), l-awtur għażel li jislet xi informazzjoni mill-ktejjeb tiegħu stess tal-1998, iżda fortunatament did-darba għażel li ma jsemmix ix-xahar li fih twieled Miruzzi. Għal min irid jaqraha, din-nota bijografika tinsab fir-Raba' Kapitlu, 1891-1900, pġ. 49. L-istess ġara lill-mużikoloġista Joseph Vella Bondin fil-ktieb tiegħu Il-Mużika ta' Malta fis-Sekli Dsatax u Għoxrin (PIN, Malta 2000), pġ. 203-4, meta għażel li joqgħod wisq fuq it-tagħrif mogħti minn Grech, u qablu Chricop, meta qal li 'Miruzzi twieled il-Furjana fl-10 ta' Ottubru, 1867.'

S'issa dejjem kien magħruf ma' min hu midħla tal-baned, speċjalment dawk li tagħhom Miruzzi kien surmast, li hu twieled fix-xahar t'Ottubru. Iżda ċ-ċertifikat li nħariġli dal-aħħar mill-Parroċċa ta' San Publju tal-Furjana juri mod ieħor fejn it-tagħrif ta' ġo fih mhux għajr estratt mill-oriġinal tar-Reġistru tal-Magħmudija u għaldaqstant ħadd ma jista' jmerih. It-timbru fuq iċ-ċertifikat iġib id-data tat-13 ta' Settembru 2017 u hu ffirmat minn idejn l-Arċipriet. Fih insibu li Mro. Antonio Miruzzi fil-fatt twieled il-Furjana nhar l-10 ta' Marzu 1867 u ġie mgħammed dakinhar stess mill-Viċi-Parroku Dun Manwel Borg fin-nuqqas Dun Ġann-Anton Vidal (ritratt tal-ġenb), it-tieni kappillan tal-Furjana. Dan ġara peress li Dun Vidal kien waqaf jamministra s-sagramenti għax il-mard kien beda jtaqqlu. Infatti, min-nofs Jannar 1867 'il quddiem il-Viċi Borg daħal bħala Vigarju Kurat, bil-piż kollu li dil-kariga ġġib magħha.

Minbarra l-isem prinċipali ta' Antonio, ngħatawlu ħames ismijiet tal-magħmudija oħra: Mario, Carmel, Joseph, Saviour, u m'għandniex xi ngħidu, Publius. Huwa kien jiġi iben Joseph Miruzzi u Michaela Brincat. Grazzi għar-riċerka li għogbu jagħmilli l-Mons. Dun Richard Borg sibna li Antonio fil-fatt kien it-tieni wild fost erba' aħwa: M(ario) Carmelo Marozzo (ħuh il-kbir) - 8 ta' Ġunju 1865, Carmel Miruzzi (sentejn iżgħar minnu) - 5 ta' Diċembru 1869, u Maria Marozzi (oħthom iż-żgħira) - 20 ta' Settembru 1871. L-erba' aħwa kollha tgħammdu fl-istess jum illi fih twieldu. Dun Richard għarrafni wkoll li għalkemm M(ario) Carmelo u Maria għandhom kunjomhom imniżżel xi ftit differenti mill-kunjom kif nafuh aħna, l-ismijiet tal-ġenituri tagħhom huma l-istess bħal t'Antonio u Carmelo. Nafu wkoll, li Antonio ma tantx kien gawda 'l ommu u 'l missieru peress li dawn mitulu meta hu kien għad għandu xi sitt snin u mill-ewwel daħħluh f'Orfanatrofju l-Belt Valletta. Wisq probabbli li ħutu wkoll messhom l-istess xorti u kellhom jissieħbu f'dad-dejr għall-iltiema, speċjalment is-subien, għax Maria kienet għadha tarbija ta' xi sena u diffiċli tgħid min kien ħa l-kustodja tagħha. Li nafu żgur hu li l-erba' aħwa kellhom liz-ziju Pawlu (2.iii.1852-6.v.1888) min-naħa tal-missier, imwieled il-Belt. Mhux magħruf jekk missieru Joseph kienx iħobb il-mużika jew jekk kienx hemm ukoll talent mużikali fost it-tliet aħwa l-oħra. Madankollu nafu li Antonio kien ħa l-ewwel tagħlim mużikali mingħand zijuh stess peress li kien surmast-direttur tal-banda 'La Valette' tal-Belt Valletta bejn is-snin 1885-8 u li kien miet ukoll qasir il-għomor fl-età ta' 36 wara marda twila li kienet ħakmitu. Jista' jkun li min-naħa ta' missierhom kien hemm ukoll ċertu Domenico li qajla nafu xi ħaġa dwaru ħlief li kien għal xi żmien qasir surmast tal-banda 'La Pace' tan-Naxxar lejn l-aħħar tas-seklu dsatax.

Dal-artiklu għandu mela jneħħi kull dubju dwar id-data preċiża li fiha twieled Mro. Antonio Miruzzi. Għaldaqstant, mil-lum 'il quddiem, kull min jitħajjar jikteb xi ħaġa fuq ħajtu u/jew ħidmietu għandu jniżżel dejjem dawn id-dati li ġejjin wara ismu: 10.iii.1867-23.x.1944.

L-artiklu qed jitwassal lill-qarrejja Żwieten fl-okkażjoni tal-festa titulari ta' Santa Katarina li ta' kull sena tiġi solennement iċċelebrata fiż-Żejtun, kif wkoll fl-okkażjoni tal-20 sena anniversarju mit-twaqqif tal-UoM JC Orchestra A.D. 1998 taħt il-bakketta tiegħi.

Aktar artikli mill-istess awtur jinsabu fuq OAR@UoM (http://www.um.edu.mt/library/oar/)

Harġa għall-Kemmuna

is-Sibt 7 ta' Lulju ġurnata Blue Lagoon fuq is-Sea Adventure.
Tluq 7.30am minn wara l-Knisja. Niġu lura 5.00pm. Ikel u xorb inkluż.
Bookings mill-Każin.